

реализацию перспективных направлений развития строительной отрасли и усиление её координационных связей с внешней средой. ■

ЛИТЕРАТУРА

1. **Шутенко Л. Н.** Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы) / Л. Н. Шутенко. – Харьков : Майдан, 2002. – 1054 с.
2. **Гелеверя Є. М.** Житловий фонд Харківського регіону як капітал та об'єкт інвестування / А. Є. Ачкасов, Є. М. Гелеверя, А. П. Косяк // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. № 935. – Харків: ХНУ, 2011. – С. 81 – 91.
3. Оптимизация управления процессом деятельности строительного предприятия / В. И. Торкатюк, И. А. Дмитрук, Г. В. Стадник и др. – Харьков : ХНАГХ, 2004.

4. **Сташевський С. Т.** Економічні засади організації будівництва в методах маркетингу / С. Т. Сташевський // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах ринкових відносин (збірник наукових праць) вип. 3 – К. : КДТУБА, 1998. – С. 61 – 63.

5. **Онищук Г. І.** Проблеми розвитку міського комплексу України: теорія і практика / Г. І. Онищук. – К. : Науковий світ, 2002. – 506 с.

6. **Манцевич Ю. М.** Житло: проблеми та перспективи / Ю. М. Манцевич. – К. : Профі, 2004. – 360 с.

7. Государственная служба статистики Украины. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ukrstat.gov.ua

8. **Шевчук О. І.** Регіональна політика житлового будівництва: напрямки удосконалення : монографія / О. І. Шевчук. – Ужгород : Ліга-Прес, 2010. – 211 с.

9. **Бабаєв В. М.** Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти / В. М. Бабаєв / Національна академія держ. управління при Президенті України. Харківський регіональний ін-т. – Х. : Видавництво ХарPI НАДУ, 2004. – 204 с.

УДК 658.87

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

ВЛАСОВА Н. О., МИХАЙЛОВА О. В.

УДК 658.87

Власова Н. О., Михайлова О. В. Теоретичні аспекти визначення ефективності політики формування оборотних активів на підприємствах торгівлі

У статті на основі дослідження концептуальних підходів до розуміння економічної природи підприємства як суб'єкта господарювання визначено сутність понять «ефективність формування оборотних активів» та «ефективність політики формування оборотних активів».

Ключові слова: оборотні активи, ефективність формування оборотних активів, ефективність політики формування оборотних активів.
Бібл.: 18.

Власова Наталія Олександрівна – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємств харчування та торгівлі, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: nvlasova.vlasova@yandex.ua

Михайлова Олена Валентинівна – старший викладач, кафедра економіки підприємств харчування та торгівлі, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: emi65@mail.ru

УДК 658.87

Власова Н. А., Михайлова Е. В. Теоретические аспекты определения эффективности политики формирования оборотных активов на предприятиях торговли

В статье на основе исследованных концептуальных подходов к пониманию экономической природы предприятия как субъекта хозяйствования определена сущность понятий «эффективность формирования оборотных активов» и «эффективность политики формирования оборотных активов».

Ключевые слова: оборотные активы, эффективность формирования оборотных активов, эффективность политики формирования оборотных активов.
Библ.: 18.

Власова Наталья Александровна – кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой экономики предприятий питания и торговли, Харьковский государственный университет питания и торговли (ул. Клочковская, 333, Харьков, 61051, Украина)

E-mail: nvlasova.vlasova@yandex.ua

Михайлова Елена Валентиновна – старший преподаватель, кафедра экономики предприятий питания и торговли, Харьковский государственный университет питания и торговли (ул. Клочковская, 333, Харьков, 61051, Украина)

E-mail: emi65@mail.ru

UDC 658.87

Vlasova N. A., Mikhaylova Ye. V. Theoretical Aspects of Determining Effectiveness of Policies for Current Assets' Formation in Trade Enterprises

The essence of the notion «effectiveness of current assets' formation» and «effectiveness of policies for current assets' formation» is determined in the article on the basis of researching concept approaches to the understanding of economic nature of the enterprise as an economic subject.

Key words: current assets, effectiveness of current assets' formation, effectiveness of policies for current assets' formation
Bibl.: 18.

Vlasova Natalya A. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of Economics of Catering and Trade Enterprises, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (vul. Klochkivska, 333, Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: nvlasova.vlasova@yandex.ua

Mikhaylova Yelena V. – Senior Lecturer, Department of Economics of Catering and Trade Enterprises, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (vul. Klochkivska, 333, Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: emi65@mail.ru

Політика формування оборотних активів тісно пов'язана із загальними стратегічними та тактичними цілями розвитку підприємства і є одним із інструментів їх реалізації. Вона є частиною загальної системи поточного та оперативного управління оборотними активами і являє собою систему принципів і методів обґрунтування та прийняття господарських рішень із приводу оптимізації їх обсягу та структури відповідно до встановлених критеріїв (кількісно визначених цілей, цільових настанов). Вона орієнтована на забезпечення підприємства в достатньому обсязі оборотними активами в цілому та у розрізі основних видів, а також на забезпечення необхідних рівнів ліквідності та платоспроможності, прибутковості та ризику [1].

Управління оборотними активами спрямовано на ефективне їх функціонування на усіх етапах руху. Багатогранність політики формування оборотних активів потребує також таких рішень, реалізація яких дозволяє з найменшими втратами досягати визначених цілей. У цьому сенсі постають питання щодо визначення та кількісної оцінки ефективності тієї чи іншої політики формування оборотних активів на рівні підприємств роздрібно-торгівлі, як у процесі прийняття рішень, так і діючої політики.

Питання ефективності використання та управління оборотними активами на рівні підприємств різних галузей національної економіки достатньо широко представлені в науковій літературі [2 – 5 та ін.], які в основному розглядаються під кутом ресурсно-витратного підходу. Сутнісні зміни теорії підприємств потребують нових підходів їх рішення.

Метою дослідження є уточнення сутності понять «ефективність формування оборотних активів» та «ефективність політики формування оборотних активів» базуючись на сучасних концептуальних підходах до розуміння сутності підприємства як суб'єкта господарювання.

Поняття «ефективність», «економічна ефективність» достатньо широко висвітлені в закордонній та вітчизняній економічній літературі як у радянські часи, так і у теперішній час побудови ринкової економіки у постсоціалістичних країнах. Це достатньо складні та багатопланові категорії, що спричиняє неоднозначність їх трактування. Розгляд та узагальнення різних точок зору на ці поняття дозволяє визначити кілька підходів до їх розуміння. Це в основному – ресурсно-витратний, альтернативний та цільовий.

Вони відрізняються, на наш погляд, різними концептуальними підходами щодо сутності підприємства й, відповідно, результату його діяльності.

В основі ресурсно-витратного підходу лежить база неокласична теорія підприємства, яке фактично розглядається як спосіб раціонального розподілу й з'єднання ресурсів на рівні організаційно-економічної одиниці [6 – 9]. Основними постулатами такого підходу є:

- ✦ обмеженість ресурсів;
- ✦ раціональне поведіння економічних суб'єктів;
- ✦ безкоштовність ринкових трансакцій для виробника.

Підприємство являє собою «чорну шухляду», цілісний об'єкт, який здійснює залучення ресурсів у виробництво на вході й перетворення ресурсів в продукцію на виході. Головним завданням підприємства, що діє на ринках ресурсів й продукції – знайти такі обсяги та співвідношення ресурсів, які б дозволили установити ціну на продукцію, що максимізує прибуток. Останній виступає тут формою вираження результативності, ефективності роботи та єдиним критерієм прийняття рішень.

Представники цього підходу – американські вчені К. Макконнелл, С. Брю, П. Самуельсон визначають економічну ефективність діяльності підприємства як «використання мінімальної кількості ресурсів для виробництва даного обсягу продукції, виробництво даного обсягу продукції при мінімальних середніх загальних витратах». За їх словами «Суспільство прагне використовувати свої рідкісні ресурси ефективно, тобто воно бажає одержати максимальну кількість корисних товарів і послуг, вироблених із його обмежених ресурсів» [7]. Інші науковці підкреслюють, що «ефективність – це ключове міркування під час прийняття рішення про те, як виробляти. У щоденній мові слово ефективність означає, що виробництво йде з мінімальними витратами, зусиллями та втратами» [8]. Аналогічні або близькі за змістом визначення ефективності даються Р. Піндайком і Д. Рубінфельдом [6], К. Еклундом [9] та ін.

У словнику-довіднику фінансового менеджера І. О. Бланка термін «ефективність» представлено як «відношення показників результату (ефекту) і витрат (або суми ресурсів), які використовуються для його досягнення» [10]. При цьому під результатом та витратами розуміють конкретне кількісне їх визначення: товарооборот, прибуток, поточні та інвестиційні витрати, тощо. У цьому визначенні розуміння сутності категорії ефективності зведено до визначення окремих показників, що, відповідно, звужує можливості її використання у практичній діяльності підприємств.

Відзначимо, що ресурсно-витратний підхід є найбільш поширеним під час оцінки ефективності діяльності підприємства та дає можливість проводити порівняння серед господарюючих суб'єктів, що функціонують у схожих умовах (наприклад, в межах однієї галузі, одного сегменту ринку тощо) і давати оцінки «більш ефективний» або «менш ефективний». Що стосується предмету наших досліджень, то ресурсно-витратний підхід найбільш прийнятний для оцінювання ефективності використання оборотних активів як важливого ресурсу господарської діяльності в межах окремих підприємств роздрібно-торгівлі у часі, або подібних за умовами господарювання. Співставленню підлягають розмір ресурсів, або витрати по їх залученню та використанню, з результатами діяльності підприємств – товарооборотом, прибутком.

Розвитком першого підходу є такий альтернативний підхід до розуміння суті ефективності, який базується на тих же постулатах, але підкреслює цілеспрямованість й альтернативність прийняття рішень [11; 12]. Так, необмеженість потреб і рідкість ресурсів визначає раціоналізм поведінки економічних суб'єктів, що по-

лягає в тому, щоб оптимально збалансувати зростаючі потреби та ресурсні можливості при здійсненні діяльності. Конкуренція ж виступає важливим чинником стимулювання господарської активності, збільшення різноманітності та підвищення якості продукції, зниження витрат і стабілізації економічного зростання.

Альтернативний підхід визначення економічної ефективності пов'язують з так званим «оптимумом Парето», сутність якого полягає у тому, що виробництво й розподіл товарів на ринку при обмеженості ресурсів буде ефективним лише при такому стані, коли ніхто не може поліпшити свій стан, не погіршуючи положення хоча б одного з учасників ринку. Тобто ефективна економіка лежить на грані виробничих можливостей. «Вибір є ефективним, коли не існує іншого доступного варіанту, який задовольняв би всіх членів даної групи індивідів як мінімум не менше, чим даний варіант, і який би мав безумовну перевагу щонайменше для одного з цих індивідів» [11, с. 49]. Ф. К. Беа вважає, що вживання принципу ефективності передбачає вибір кола питань «пов'язаних з економічною раціональністю діяльності підприємства» [12, с. 30]. Тобто при визначенні ефективності суб'єкта слід враховувати і стан ресурсів і взаємовідношення із зовнішнім середовищем: «Ефективна система має в своєму розпорядженні деякий обсяг невикористаних ресурсів, які дозволяють їй протистояти непередбаченим змінам зовнішнього середовища» [13]. Ефективність або неефективність варіанту розвитку подій завжди відносна. Як відмічають П. Мілгром і Д. Робертс: «Вибір може бути ефективним, коли враховуються всі чинники, обмеження, які визначають безліч доступних альтернатив, але коли частина цих чинників усувається та кількість можливих альтернатив збільшується, даний вибір виявляється неефективним» [11, с.50]. У наведених висловах немає протиріч. Вони підкреслюють відносний характер ефективності.

Зростання залежності функціонування та розвитку підприємств від мінливих умов зовнішнього середовища, невизначеність та обмеженість інформації про процеси на ринках, підвищення значущості організаційних структур, здатностей та компетенцій сприяли виникненню інституціональної (або трансакційної) концепції фірми. Її основні принципи положеннями полягають у такому:

- 1) зберігається фундаментальний принцип обмеженості ресурсів, що припускає можливість вибору;
- 2) має місце обмежена раціональність поведіння економічних суб'єктів, що допускає появу опортунізму;
- 3) ринкові трансакції не є безкоштовними, з'являються трансакційні витрати, які дають підприємцеві можливість вибору між ринковою трансакцією, трансакцією, захищеною контрактною угодою, і трансакцією, що стає частиною внутрішньофірмової ієрархії [14].

Ця концепція розглядає підприємство як організацію, що створюється людьми для більш ефективного використання їх можливостей. Ефективність знаходить прояв у зниженні так званих трансакційних витрат, тобто витрат на одержання інформації про виробників продукції, ціни, а також витрат на здійснення ринкових угод

й ін., тобто на подолання невизначеності як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі підприємства. «Поведінка» підприємства характеризується особливостями укладання та виконання контрактів. Інституціональний погляд на підприємство роздрібною торгівлі підкреслює необхідність при визначенні ефективності формування оборотних активів обов'язково враховувати трансакційні витрати.

Трансакційна теорія фірми пов'язує економічні концепції з теоріями управління підприємствами, основними постулатами яких є цілеспрямована діяльність, здатність до розвитку з врахуванням умов та змін у зовнішньому середовищі. Цілі підприємства – це ключові бажані кінцеві результати, до яких воно прагне у своїй діяльності та які повинні бути досягнуті за допомогою рішень, що приймаються на протязі певного відрізка часу [12]. Діяльність підприємств як соціально-економічних систем включає мотив, що спонукає до дії, мету – уявлення про майбутній результат і засіб досягнення мети. Професори Пітсбургського університету (США) У. Кінг і Д. Кліланд трактують ефективність організації як ступінь відповідності діяльності організації її цілям [15]. Поширене тлумачення цього визначення полягає, по-перше, у тому, що підприємства вірно, відповідно до зовнішніх умов й внутрішнього потенціалу, вибирають свої цілі, по-друге, стратегії та сили мотивації спрямовані на їх досягнення, третє, обсяг та склад ресурсів також їм адекватні [14]. Підприємства як складні технічні та соціально-економічні системи мають й відповідну систему цілей, які змінюються на різних етапах їх розвитку. Це економічні, технічні, соціальні, екологічні та інші цілі. Залежно від значущості вони є стратегічними й тактичними, базовими й функціональними й ін. Відповідно діяльність буде настільки ефективнішою порівняно з іншою діяльністю, наскільки вона наблизиться до досягнення усієї сукупності поставлених цілей. Через можливу множинність різноспрямованих цілей (головних і другорядних), діяльність може бути не лише «більш-менш ефективною», а й цілком «ефективною», якщо повністю реалізуються всі цілі, і «частково ефективною», якщо реалізується лише частина цілей.

У випадках, коли окремі цілі підприємств можуть бути кількісно визначені, цільовий підхід знаходить відображення у концепції бенчмаркінгу, яка передбачає співставлення власних показників ефективності з еталонними (кращими підприємствами) в аналогічній галузі. Бенчмаркінг (англ. *benchmarking*) – це, з одного боку, порівняння свого поточного положення справ з будь-ким, з метою визначення реального рейтингу щодо порівнюваних величин; а з іншого – дослідження технології, технологічних процесів і методів організації виробництва і збуту продукції на кращих підприємствах партнерів і конкурентів з метою підвищення ефективності власної фірми.

Діяльність підприємств як відкритої соціально-економічної системи оцінюється з позицій широкого кола зацікавлених сторін: споживачів, постачальників ресурсів, власників, менеджерів, працівників тощо. Ефективність функціонування підприємств в цьому ви-

падку пов'язана з узгодженістю інтересів усіх сторін, яка забезпечується тільки за умов, коли результати діяльності (вигоди) перевищують можливі (або реальні) витрати, чи втрати для кожної окремої групи стрейкхолдерів. Що стосується формування оборотних активів, то ефективність цього процесу, а саме: прибутковість й рівень ризику, платоспроможність й ліквідність цікавлять власників, кредиторів, постачальників й інших інвесторів, а також менеджерів підприємств торгівлі. Достатність оборотних активів, яка взаємопов'язана з асортиментною й ціною політиками підприємств, впливає на рівень зацікавленості споживачів. Вона важлива й для операційних менеджерів. У зв'язку з цим при прийнятті рішень операційні та фінансові менеджери, власники торговельних підприємств, що розробляють політику формування оборотних активів повинні враховувати інтереси усіх своїх контрагентів. Цікавою, на наш погляд, є позиція тих авторів, котрі вважають, що «незважаючи на складність постійного балансування між чисельними цілями (вигодами) зацікавлених сторін і визначення компромісу між ними, ... в остаточному підсумку саме довгостроковий прибуток консолідує інтереси зацікавлених сторін і взаємопов'язує вимоги торговельного підприємства до них» [16, с. 159]. Це положення, безумовно, потрібно враховувати й при визначенні напрямів діяльності щодо формування оборотних активів.

Визначенні теорії підприємств та відповідні їм концептуальні підходи до розуміння ефективності не суперечать одна одній, тому що кожна з них розглядає проблеми під одним якимось ракурсом. Неокласична теорія розглядає підприємство в основному з технологічної точки зору, тому ефективність як співвідношення виходу й входу пов'язується тільки з продуктивністю, тобто розглядається вузько. Альтернативний погляд на ефективність концентрується на оптимальності прийняття рішень щодо використання обмежених ресурсів. Теорії управління концентрують увагу на результативності діяльності та організаційних умовах її забезпечення й т. ін.

Потребують уточнення поняття продуктивність та результативність, які значним колом авторів розглядаються як складові ефективності [8; 17]. Продуктивність визначає співвідношення «вхід – вихід», «витрати – випуск». Результативність відображує можливість підприємства встановлювати цілі, які відповідають ситуації, що склалась у внутрішньому та зовнішньому середовищі та досягати їх з мінімально можливими витратами та помилками.

На наш погляд, інтеграційна концепція підприємства дозволяє в певній мірі об'єднати різні підходи й сформулювати загальне бачення поняття ефективності. Відповідно до неї «підприємство розглядається як відносно стійка, цілісна й відмежована від зовнішнього середовища соціально-економічна система, яка інтегрує у часі та просторі процеси виробництва (реалізації) продукції та відтворення ресурсів. ... Основний об'єкт прийняття рішень – розподіл ресурсів та зусиль фірми між нарощуванням потенціалу та його використанням, між відтворенням та виробництвом, між сьогоднішнім та майбутнім» [18, с. 20]. Визначаючи, що основною узагальне-

ною функцією підприємства є продовження існування, група авторів систематизує його цілі наступним чином:

- ✦ задоволення потреб індивідів, що входять до організації;
- ✦ удосконалення структури організації, її адаптація до зовнішніх та внутрішніх змін;
- ✦ створення й підтримка потенціалу для майбутнього розвитку у якості гарантії безперервності існування організації;
- ✦ задоволення зовнішніх вимог до організації та пред'явлення своїх вимог зовні.

Таким чином, інтеграційна концепція не тільки об'єднує різні погляди на підприємство як відокремлену соціально-економічну систему, яка повинна функціонувати продуктивно й результативно в умовах сьогодення, але й повинна відтворювати й розвивати свій потенціал відповідно до майбутніх змін зовнішнього та внутрішнього середовища.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи розмаїтість підходів до визначення економічної ефективності та враховуючи місце політики формування у системі управління торговельним підприємством, ми дійшли висновку, що ефективність формування оборотних активів полягає у визначенні та підтримки такого їх обсягу та складу, які забезпечують найбільший, чи бажаний результат (товарооборот, прибуток, досягнення базових стратегічних цілей) діяльності торговельного підприємства при оптимізації витрат на залучення та використання. А ефективність політики формування оборотних активів полягає у прийнятті таких господарських рішень щодо обсягу та складу оборотних активів, які забезпечують їх високу продуктивність (ресурсовіддачу) та результативність (досягнення встановлених цільових критеріїв) функціонування в мінливих умовах зовнішнього середовища з точки зору його зацікавлених сторін як у теперішній час, так і в майбутньому. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Власова Н. О.** Цілі та зміст політики формування оборотних активів торговельного підприємства / Н. О. Власова, О. В. Михайлова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. пр. / ДНУ. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – Вип. 256. – Т. 8. – С. 2068 – 2074.
2. **Берман Б.** Розничная торговля: стратегический подход / Б. Берман, Дж. Эванс; пер. с англ. – 8-е издание. – М.: Вильямс, 2003. – 1184 с.
3. **Бланк И. А.** Управление оборотным капиталом: учеб. курс / И. А. Бланк. – М.: Перспектива, 2008. – 356 с.
4. **Бочаров В. В.** Финансовый менеджмент / В. В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2007. – 224 с.
5. **Ковалев В. В.** Введение в финансовый менеджмент / В. В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 768 с.
6. **Пиндайк Р.** Микроэкономика / Р. Пиндайк, Д. Рабинфельд; пер. с англ. – СПб.: Питер, 2002. – 608 с.
7. **Макконнелл К.** Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2т / К. Макконнелл, С. Брю; пер. с англ. 11-го изд. – М.: Республика, 1992. Т2 – 400 с.

8. Долан Э. Д. Рынок. Микроэкономическая модель / Э. Д. Долан, Е. Д. Линдсей ; пер. с англ. – СПб. : Питер, 1992. – С. 399.

9. Эклунд К. Эффективная экономика: шведская модель. Экономика для начинающих и не только для них / К. Эклунд ; пер. со шведск. И. Г. Гоц, Л. М. Сильченко ; науч. ред. А. М. Волков ; авт. предисл. В. В. Попов, Н. П. Шмелев. – М. : Экономика, 1991. – 250 с.

10. Бланк И. А. Словарь – справочник финансового менеджера / Бланк И. А. – К. : НИКА – ЦЕНТР : ЭЛЬГА : СПБ : АЛТЕЙ, 1998. – 480 с.

11. Милгром П. Экономика, организация и менеджмент / П. Милгром, Дж. Робертс ; пер. с англ. под ред. И. И. Елисеевой, В. Л. Тамбовцева. В 2-х т. – СПб. : Экономическая школа, 2001. – Т. 1. – 468 с.

12. Экономика предприятия : Учебник для вузов / Под ред. Ф. К. Беа, Э. Дихтла, М. Швайцера ; пер. с нем. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 928 с.

13. Краснокутська Н. С. Сучасні підходи до визначення сутності ефективності діяльності підприємств / Н. С. Краснокутська, І. О. Алтухова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. / – Х. : ХДУХТ, 2006. – Вип. 3. – С. 182 – 189.

14. Коуз Р. Фирма, рынок и право / Р. Коуз ; пер. с англ. Б. Пинскера. – М. : Дело ЛТД, 1993. – 192 с.

15. Кинг У. Стратегическое планирование и хозяйственная политика / У. Кинг, Д. Клиланд ; пер. с англ. ; общ. ред. и предисл. Г. Б. Кочеткова ; – М. : Прогресс, 1982. – 399 с.

16. Власова Н. О. Система оцінки ефективності підприємств торгівлі з позиції зацікавлених сторін / Н. О. Власова, М. Д. Маловік // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. – Х. : ХДУХТ, 2010. – Вип. 1(11). – С. 152 – 160.

17. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури ; пер. с англ. – М. : Дело, 1992. – 702 с.

18. Клейнер Г. Б. Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегии, безопасность / Г. Б. Клейнер, В. Л. Тамбовцев, Р. М. Качалов ; под общ. ред. С. А. Панова. – М. : Экономика, 1997. – 288 с.

УДК 332.1:339.3

ОЦІНКА РІВНЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТОРГОВИМИ ЗАКЛАДАМИ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

КОРСАК В. І.

УДК 332.1:339.3

Корсак В. І. Оцінка рівня забезпеченості торговими закладами населення регіонів України

Проведено аналіз рівня забезпеченості жителів регіонів роздрібними торговими закладами різних форматів. Встановлено дисбаланс між забезпеченістю торгівельними об'єктами «термінових покупок» міського та сільського населення у різних регіонах.

Ключові слова: роздрібна торгівля, забезпеченість торговими закладами, регіони.

Рис.: 4. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 3.

Корсак Віктор Іванович – кандидат медичних наук, Голова ради директорів компанії «Наш Край Груп» (вул. Карбишева, 1, Луцьк, Волинська обл., 43023, Україна)

E-mail: org@volw.lutsk.ua

УДК 332.1:339.3

UDC 332.1:339.3

Корсак В. И. Оценка уровня обеспеченности торговыми заведениями населения регионов Украины

Проведен анализ уровня обеспеченности жителей регионов розничными торговыми заведениями разных форматов. Установлен дисбаланс между обеспеченностью торговыми объектами «срочных покупок» городского и сельского населения в разных регионах.

Ключевые слова: розничная торговля, обеспеченность торговыми заведениями, регионы.

Рис.: 4. **Табл.:** 3. **Библ.:** 3.

Корсак Виктор Иванович – кандидат медицинских наук, Председатель совета директоров компании «Наш Край Групп» (ул. Карбышева, 1, Луцьк, Волинская обл., 43023, Украина)

E-mail: org@volw.lutsk.ua

Korsak V. I. Assessment of the Level of Commercial Establishments' Procurement of Ukrainian Regions Population

An analysis has been carried out to assess the level of support of the regions' residence with the retail outlets of various formats has been carried out. It was established the imbalance between support of urban and rural residences in different regions with «emergency purchases» retail establishments.

Key words: retail, commercial security institutions, regions

Pic.: 4. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 3.

Korsak Viktor I. – Candidate of Science (Medicine), Head of the Board of Directors of the Nash Kray Group Co (vul. Karbysheva, 1, Lutsk, Volynska obl., 43023, Ukraine)

E-mail: org@volw.lutsk.ua

Сьогодні формування сучасної моделі розвитку цивілізації на засадах сталості базується на трьох основних складових:

- ★ *екологічної* – відновлення та збереження стану природного середовища для існуючих та майбутніх поколінь;
- ★ *економічної* – забезпечення ефективного розвитку виробництва з оптимальним використанням невідновлювальних ресурсів;

- ★ *соціальної* – поліпшення умов життєдіяльності населення та підвищення його матеріального забезпечення і якості життя [1].

Слід зауважити, що в даній тріаді саме задоволення соціальних потреб населення планети сьогодні і в майбутньому є тим моментом істини, до якого повинні зводитися усі дії, пов'язані із забезпеченням сталого розвитку.